

STYRESAK

GÅR TIL: Styremedlemmer
FØRETAK: Helse Vest RHF

DATO: 20.11.2023
SAKSHANDSAMAR: Bjørn Munthe
SAKA GJELD: Internrevisjon – Brukarmedverknad i helseføretaka

ARKIVSAK: 2022/719
STYRESAK: 125/23

STYREMØTE: 06.12.2023

FORSLAG TIL VEDTAK

Styret sluttar seg til tilrådingane i rapporten og ber om å bli orientert om det vidare arbeidet med oppfølging av dei tiltaka som føretaket sett i verk.

Oppsummering

«**Brukarmedverknad i helseføretaka i Helse Vest**» var eit revisjonsforslag inkludert i revisjonsplanen i 2020 etter innspel frå regionalt brukarutval (RBU). Brukarrepresentantane peikte på opplevde skilnader, uønskt variasjon, i brukarmedverknaden på systemnivå både mellom ulike fagområde og føretak. Brukarrepresentantar har ulike roller i prosjekt og styringsgrupper. Nokon opplever effektiv dialog og konstruktive møte, medan andre opplever dårleg informasjonsutveksling og kjenner seg oversett. Nokon blir involverte for seint i prosjekt, etter at viktige avgjerder er tekne.

Formålet med revisjonen har vore å undersøke nåverande brukarmedverknad på systemnivå, korleis den fungerer, og kvar den eventuelt ikkje fungerer, for å kunne uttale oss om korleis helseføretaka har lagt til rette for brukarmedverknad på systemnivå. Dette har gitt innsikt i variasjonar. Brukarrepresentantar er ein verdifull ressurs med mykje erfaring. Der brukarmedverknad fungerer og kunnskapen til brukarane blir nytta, kan ein oppnå betre kvalitet på helsetenestene. Rapporten klargjer følgande hovudspørsmål:

Korleis har helseføretaka lagt til rette for brukarmedverknad på systemnivå, og korleis er dette operasjonalisert?

Konklusjonen vår er at helseføretaka i hovudsak følger dei vedtekne retningslinjene for brukarmedverknad på systemnivå, og dermed har lagt til rette for brukarmedverknad på systemnivå. Forankringa i styra og den øvste leiinga blir oppfatta som god. Samtidig blir det observert fleire forskjellar i korleis føretaka har operasjonalisert retningslinjene. Det er ulik modnad, og ulik operasjonalisering av retningslinjene internt i føretaksgruppa. Internrevisjonen har identifisert følgande område for forbetring:

Opplæring og informasjon: Vi har observert at opplæring og informasjon til både tilsette og brukarar varierer mellom helseføretaka. Sviktande opplæring og informasjon kan leie til misforståingar og skape hindringar for effektiv brukarmedverknad. Vi tilrår at helseføretaka standardiserer og til dels utvidar opplæringsprogram og informasjonsmateriell for å sikre lik forståing og praksis.

Forventningsavklaring: Det er behov for betre forventningsavklaringar mellom helseføretaka og brukarrepresentantane. Dette inkluderer avklaringar om honorering, kva prosjekt brukarane skal involverast i, og tidspunkt for deltaking. Klarare retningslinjer kan bidra til å unngå misforståingar og redusera grunnlaget for potensiell misnøye.

Evaluering og læring: Det er mangel på effektive evalueringsmekanismar som baserer seg på erfaringsgrunnlaget til helseføretaka med brukarrepresentantar. Vi tilrår at helseføretaka etablerer rutinar, eller aktivt tek i bruk allereie eksisterande prosedyrar, for å evaluere og lære av erfaringar knytt til brukarmedverknad. Dette vil bidra til verdifull innsikt som kan nyttast til kontinuerleg forbetring av systemet med brukarmedverknad. På same måte oppmodar internrevisjonen dei respektive brukarutvala til å gjennomføre eigenevalueringar i tråd med retningslinjene.

Det er også viktig å vere merksam på behovet for **presiseringar** i dei allereie gjeldande retningslinjene for brukarmedverknad. Dette vil gi mindre rom for ulike tolkingar, og kunne gjere retningslinjene lettare å praktisere for både helseføretaka og brukarane. Dette kan bidra til ei meir effektiv operasjonalisering av retningslinjene.

Involvering av brukarutval i dei årlege meldingane i helseføretaka er for alle revisjonsobjekta regulerte i føretaka sine vedtekter. For Helse Vest RHF er det også regulert gjennom helseføretakslova § 34 (2). Internrevisjonen finn manglar hos fleire av føretaka. Internrevisjonen tilrår at helseføretaka set i verk tiltak for å unngå framtidige avvik mot vedtekter. Internrevisjonen tilrår at Helse Vest RHF i tillegg sett i verk tiltak for å unngå framtidige avvik mot intern prosedyre samt tiltak for rettidig involvering for å sikre at helseføretakslova § 34 (2) blir etterlevd.

Det blir også gitt kommentarar og tilrådingar på andre moment og avvik. For nærmare informasjon viser vi til sjølve revisjonsrapporten.

Det er internrevisjonen si oppfatning at tilrådingane vil bidra til å sikre ein meir effektiv og gjennomsiiktig involvering av brukarrepresentantane i prosessane til helseføretaka. Dette kan igjen gi auka kvalitet og verdi for både helseføretak og brukarar.